

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 TITLUL ACTULUI NORMATIV

Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă

Secțiunea a 2-a MOTIVUL EMITERII ACTULUI NORMATIV

1. Descrierea situației actuale

Cadrul normativ în domeniul stării civile este reglementat de *Legea nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă*, republicată, cu modificările ulterioare.

Codul civil aprobat prin Legea nr. 287/2009, instrument modern de reglementare a aspectelor fundamentale ale existenței individuale și sociale, promovează soluții noi, revizuieste instituții devenite clasice și pune în valoare principii recunoscute în plan internațional, dar care nu au fost încă implementate în România. Astfel, Codul civil a modificat concepția de ansamblu asupra materiei, totalitatea reglementărilor privitoare la persoane, relațiile de familie și relațiile comerciale fiind încorporate în acesta. Elementele de noutate implică eforturi semnificative pentru punerea lor în aplicare în mod corect, unitar, coerent și sistematic. Punerea în aplicare a Codului civil, implică, la rândul ei, o activitate de documentare, analiză de profunzime, dar și o activitate legislativă elaborată, ale cărei principale direcții sunt: asigurarea compatibilității noului Cod civil cu celelalte norme în vigoare, precum și corelarea dispozițiilor noului Cod civil, cu cele ale Legii nr. 119/1996.

În ceea ce privește domeniul reglementat de Legea nr. 119/1996, *Cartea I*, „Despre persoane” instituie norme privind identificarea persoanei fizice (dreptul la nume, dobândirea numelui), actele de stare civilă (dovada stării civile, anularea, completarea, modificarea sau rectificarea actelor de stare civilă, înscrierea mențiunilor pe actele de stare civilă). Noul Cod creează un concept nou, instanța de tutelă, iar cererile care, potrivit dispozițiilor acestuia, trec din competența autorităților administrative în competența instanțelor judecătorești vor reveni spre soluționare instanței competente potrivit prevederilor Codului de procedură civilă.

Cartea a II-a, „Despre familie”, instituie posibilitatea soților de a alege un alt regim matrimonial decât cel al comunității legale (regimul comunității convenționale sau cel al separației de

bunuri) prin încheierea unei convenții matrimoniale care se comunică, de către notarul public care a autentificat convenția, la serviciul de stare civilă unde a avut loc celebrarea căsătoriei, pentru efectuarea mențiunii pe actul de căsătorie. Noul Cod civil reglementează, în detaliu, căsătoria (condițiile de fond pentru încheierea căsătoriei, formalitățile pentru încheierea căsătoriei și ulterioare încheierii acesteia, nulitatea căsătoriei și efectele acesteia), divorțul pe cale administrativă sau prin procedură notarială, stabilirea filiației, situația legală a copilului, adopția și instituie competența unei singure instanțe, instanța de tutelă, pentru aplicarea tuturor măsurilor și soluționarea tuturor litigiilor prevăzute de această Carte în sarcina instanțelor judecătorești. Implementarea acestor noi concepte presupune operarea unei atente revizuiți a cadrului normativ special ce constituie astăzi izvorul de drept al acestei materii.

Cartea a VII-a „Dispoziții de drept internațional privat” a preluat în noul cod civil prevederile Legii nr. 105/1992 privind raporturile de drept internațional privat, prevederi ce au fost însă revizuite pentru a fi puse în acord cu noua concepție în materia dreptului familiei și cu instrumentele de drept european și internaționale în domeniul dreptului internațional privat. Noua reglementare consacră: autonomia de voință a soților, în sensul posibilității de a alege, în anumite limite, printr-o convenție, legea aplicabilă regimului matrimonial, în cazul în care nu au ales legea aplicabilă, regimul lor matrimonial fiind supus legii aplicabile efectelor generale ale căsătoriei; legea aplicabilă căsătoriei; legea aplicabilă divorțului; filiația; legea aplicabilă adopției; condițiile în care poate fi recunoscută în România desfacerea căsătoriei prin repudiare/denunțare unilaterală, necunoscută în dreptul român.

Introducerea unor soluții noi sau, după caz, revizuirea soluțiilor vechi, prin noul Cod civil, au determinat obligativitatea identificării impactului asupra actelor normative actualmente în vigoare și la adaptarea lor corespunzătoare.

Potrivit dispozițiilor art. 214 lit. b) din *Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, în termen de 60 de zile de la data publicării acesteia în Monitorul Oficial al României, Partea I (10 iunie 2011), Guvernul va îndeplini procedurile constituționale necesare adoptării proiectului de act normativ pentru modificarea și completarea Legii nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă, republicată, cu modificările ulterioare.*

Pentru a pune în acord legislația specială cu soluțiile consacrate

	de noul Cod civil, proiectul propune modificarea și completarea corespunzătoare a Legii nr.119/1996 cu privire la actele de stare civilă.
2. Schimbări preconizate	Modificările propuse au ca scop, în principal, armonizarea dispozițiilor legale în materia stării civile, stabilite prin Legea nr. 119/1996, cu dispozițiile noului Cod civil, în concret, fiind vizate următoarele: - comunicarea hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile de către instanța care s-a pronunțat ultima asupra fondului, cu privire la modificarea intervenită în Statutul civil al unei persoane, serviciului public comunitar de evidență a persoanelor sau, după caz, ofițerului de stare civilă din cadrul primăriei unității administrativ-teritoriale care a întocmit actul de stare civilă al persoanei la care această modificare se referă, în vederea înscrierii mențiunilor corespunzătoare; - modalitatea de dovedire a stării civile, în fața instanței judecătorești, prin orice mijloace de probă, conform dispozițiilor art. 103 din Codul civil; - modalitatea de dovedire a stării civile prin orice mijloace de probă, conform dispozițiilor art. 103 din Codul civil, în fața serviciilor publice comunitare locale de evidență a persoanelor sau a ofițerului de stare civilă din cadrul primăriei unității administrativ-teritoriale competente, când se solicită reconstituirea sau întocmirea ulterioară a actelor de stare civilă; - stabilirea numelui de familie și al prenumelui copilului, în lipsa acordului părinților, de către instanța de tutelă; - judecarea cererii privind întocmirea actului de naștere atunci când declarația a fost făcută după trecerea unui an de la data nașterii, de către judecătoria în a cărei rază teritorială are domiciliul persoana interesată sau unde are sediul serviciului de protecție specială a copilului, potrivit dispozițiilor privind procedura necontencioasă; - întocmirea actului de naștere al copilului părăsit de mamă în maternitate, cu autorizarea instanței de tutelă în a cărei circumscripție a fost găsit copilul; - încheierea căsătoriei, pentru motive temeinice, cu aprobarea primarului, în afara sediului serviciului public comunitar local de evidență a persoanelor; - încheierea căsătoriei de către ofițerul de stare civilă de la serviciul public comunitar local de evidență a persoanelor sau, după caz, de la o altă primărie decât cea în a cărei rază teritorială domiciliază sau își au reședința viitorii soți; - declarația de căsătorie, documentele pe care viitorii soți le prezintă ofițerului de stare civilă care primește declarația de căsătorie, publicarea și modificarea declarației de căsătorie; - încheierea căsătoriei și refuzul încheierii acesteia, atunci când ofițerul de stare civilă constată că nu sunt îndeplinite cerințele

prevăzute de lege pentru încheierea căsătoriei;

- încheierea căsătoriei între cetățeni străini sau între aceștia și cetățeni români;
- întocmirea actului de deces cu aprobare a Parchetului, în cazul nedeclarării decesului în termenele prevăzute de lege;
- înaintarea actului de identitate al persoanei decedate, serviciului public comunitar de evidență a persoanelor la care este arondată unitatea administrativ-teritorială pe raza căreia aceasta a avut ultimul domiciliu, în termen de 10 zile de la data înregistrării decesului ori, în cazul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale României, cu primul curier diplomatic, organizat de la data înregistrării decesului;
- întocmirea actului de deces, în baza unei hotărâri judecătorești definitive declarative de moarte;
- transcrierea/înscrierea certificatelor și a extraselor de stare civilă privind cetățenii români care nu au avut niciodată domiciliul în România;
- înscrierea, pe actele de stare civilă, a mențiunilor privind anularea, desfacerea sau constatarea nulității adopției, dispusă prin hotărâre judecătorească definitivă;
- înscrierea, pe actele de stare civilă, a mențiunilor privind încetarea căsătoriei prin decesul sau prin declararea judecătorească a morții unuia dintre soți, anularea sau desfacerea căsătoriei;
- întocmirea ulterioară a actelor de stare civilă;
- opozabilitatea hotărârii judecătorești privind anularea, modificarea, rectificarea sau completarea actelor de stare civilă și a mențiunilor, precum și înregistrarea făcută în temeiul acesteia;
- avizarea, în prealabil, de către șeful serviciului public comunitar local de evidență a persoanelor, a cererilor de rectificare a actelor de stare civilă și a mențiunilor înscrise pe marginea acestora înregistrate la serviciile de stare civilă ale sectoarelor municipiului București;
- opozabilitatea dispoziției primarului unității administrativ-teritoriale care are în păstrare actul de stare civilă cu privire la rectificarea actelor de stare civilă și a mențiunilor înscrise pe marginea acestora;
- întocmirea actului de naștere și a celorlalte acte de stare civilă
- numele de familie și prenumele titularului se scriu în limba maternă folosindu-se alfabetul latin; în cazul în care acestea sunt formate din două sau mai multe cuvinte, nu se despart prin cratimă și stabilirea excepțiilor de la această normă;
- valabilitatea înregistrărilor existente în actele de stare civilă privind numele sau prenumele formate din două sau mai multe cuvinte care sunt despărțite prin cratimă;
- întocmirea, de către serviciile publice comunitare locale de

	evidență a persoanelor și ofiterii de stare civilă din cadrul primăriilor a buletinelor statistice de naștere, de căsătorie, de divorț și de deces. Actul normativ include și norme privind întocmirea, în format electronic, a exemplarului II al actelor de stare civilă, precum și al mențiunilor ulterioare și furnizarea de servicii electronice privind informații și documente cetățenilor ale căror acte și fapte de stare civilă au fost înregistrate în România, odată cu asigurarea suportului tehnic necesar informatizării activității de stare civilă.
3. Alte informații	<u>Justificarea urgenței</u> Urgența reglementării rezidă în existența unor factori de natură obiectivă care determină imposibilitatea îndeplinirii procedurilor constituționale necesare adoptării proiectului de lege proiectul pentru modificarea și completarea Legii nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă, republicată, în scopul corelării dispozițiilor acesteia cu noul Cod civil, așa cum prevede Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, cum sunt: necesitatea îndeplinirii etapelor stabilite prin Regulamentul privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 561/2009, precum și a procedurilor parlamentare. În aceste condiții, măsura stabilirii, prin ordonanță de urgență a Guvernului, a reglementărilor care să asigure atât cadrul instituțional necesar aplicării dispozițiilor noului Cod civil, prin corelarea prevederilor Legii nr. 119/1996 cu acestea, cât și posibilitatea implementării soluțiilor optime, anterior intrării în vigoare a acestuia este nu doar urgentă, ci și singura posibilă. Pe de altă parte, adoptarea unei asemenea soluții este generată de faptul că actuala sesiune parlamentară a început la data de 5 septembrie 2011, ceea ce nu permite adoptarea unei legi în acest sens, nici măcar cu procedura de urgență prevăzută de art. 76 alin. (3) din Constituția României, republicată, până la împlinirea termenelor stabilite de Legea nr. 71/2011, data intrării în vigoare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, fiind 1 octombrie 2011. Consecința neadoptării s-ar traduce în imposibilitatea îndeplinirii obligațiilor autorităților statului român, și anume întocmirea și eliberarea actelor de stare civilă, precum și încheierea căsătoriei, în condițiile prevăzute de noul Cod civil, întrucât nu este creat cadrul normativ necesar, cu consecințe în ceea ce privește obținerea documentelor de identitate sau de călătorie, a căror eliberare este condiționată de prezentarea certificatelor de stare

civilă.

Secțiunea a 3-a
IMPACTUL SOCIOECONOMIC AL ACTULUI NORMATIV

1. Impactul macroeconomic	Nu este cazul
1 [^] 1. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu este cazul
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Nu este cazul
3. Impactul social	Nu este cazul
4. Impactul asupra mediului	Nu este cazul
5. Alte informații	Nu este cazul

Secțiunea a 4-a
IMPACTUL FINANCIAR ASUPRA BUGETULUI GENERAL CONSOLIDAT, ATÂT PE TERMEN SCURT, PENTRU ANUL CURENT, CÂT ȘI PE TERMEN LUNG (PE 5 ANI)

Actul normativ nu se referă la acest subiect

Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus din care: a) buget de stat, b) bugete locale, (i) impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat	Nu este cazul					
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare	Nu este cazul					
3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale	Nu este cazul					
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii bugetare	Nu este cazul					

5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	Nu este cazul					
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificării veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	Nu este cazul					
7. Alte informații	Nu este cazul					

Secțiunea a 5-a
EFECTELE ACTULUI NORMATIV ASUPRA LEGISLAȚIEI ÎN VIGOARE

1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor actului normativ: a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ: - Legea nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă, republicată, cu modificările ulterioare; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții: - Metodologia cu privire la aplicarea unitară a dispozițiilor în materie de stare civilă, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 64/2011.					
2. Conformitatea actului normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare.	Compatibilitatea soluțiilor legislative consacrate de noul Cod civil cu <i>acquis-ul comunitar</i> a fost verificată în etapa elaborării și avizării Codului civil. Prezentul act normativ nu introduce soluții de natură a face necesară o nouă examinare sub aspectul conformității cu legislația comunitară.					
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare.	Nu este cazul					
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene.	Nu este cazul					
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente.	Nu este cazul					

6. Alte informații.	Nu este cazul
Secțiunea a 6-a CONSULTĂRILE EFECTUATE ÎN VEDEREA ELABORĂRII ACTULUI NORMATIV	
1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate.	Nu este cazul
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de proiectul actului normativ.	Nu este cazul
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care actul normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative.	În cadrul procedurii de elaborare a prezentului act normativ, au fost consultate structurile asociative ale autorităților administrației publice locale, potrivit procedurii instituite de Hotărârea Guvernului nr. 521/2005.
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale	Nu este cazul

permanente	
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Consiliul Legislativ a avizat favorabil proiectul prin avizul nr. 1004/2011.
6. Alte informații	Nu este cazul

Secțiunea a 7-a
ACTIVITĂȚI DE INFORMARE PUBLICĂ PRIVIND ELABORAREA ȘI IMPLEMENTAREA ACTULUI NORMATIV

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării actului normativ.	Actul normativ a fost supus dezbaterii publice, în conformitate cu prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică. Propunerile și observațiile formulate au fost avute în vedere la definitivarea proiectului.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării actului normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice.	Nu este cazul
3. Alte informații	Nu este cazul

Secțiunea a 8-a
MĂSURI DE IMPLEMENTARE

1. Măsurile de punere în aplicare a actului normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Nu se înființează noi organisme sau instituții
2. Alte informații	Nu este cazul

Față de cele prezentate, a fost promovată prezenta Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă, pe care o supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

EMIL BOC

